

Kuinka ohjata terveydenhuollon rajallisia resursseja yhä tarkemmin terveyshyötyä tuottavaan toimintaan? *Ratkaisuja resurssiviisaaseen terveydenhuoltoon* -politiikka-suositusten sarja on käytännön toimenpiteitä työn tueksi.

Digitalisaation on tuettava potilaan tiedon tuotantoa ja hyödyntämistä

Tässä politiikkasuosituksessa ehdotetaan terveydenhuollon palvelujärjestelmän käytön tarkoituksenmukaistamiseksi, että digitaalisten palveluiden on mahdollistettava potilaan tuottaman tiedon kerääminen ja sujuva hyödyntäminen hoitopäätöksissä. Potilaan tuottama tieto on tällä hetkellä terveydenhuollon hukattu resurssi ja mikäli sen hyödyntämistä ei pysytä mahdollistamaan myös tietojärjestelmissä, uhkaavat digitalisaatiolla tavoitellut hyödyt jäädä vajaaksi.

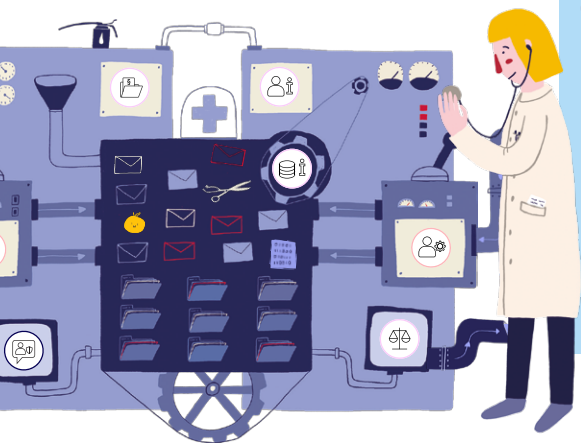
Resurssiviisaan terveydenhuollon edistämiseksi suosittelemme seuraavia toimenpiteitä:

1

Digitaalisissa palveluissa on mahdollistettava potilaan tuottaman tiedon kerääminen hoitoprosessin eri vaiheissa ja sen välittäminen terveydenhuollon ammattilaisen käytettäväksi.

2

Tietojärjestelmien on pystyttävä tuottamaan yhteenveto nykytilasta ja hoitohistoriasta potilaan tuottamien tietojen ja potilastietojen perusteella terveydenhuollon ammattilaisen ja potilaan käyttöön.

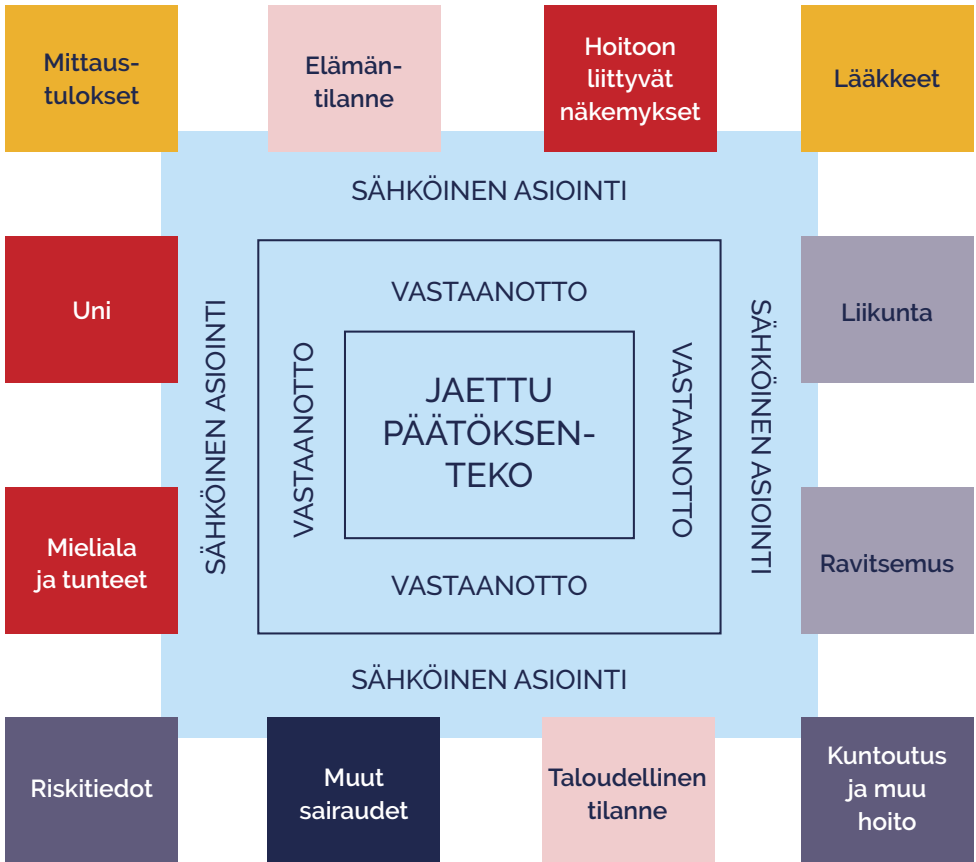

Potilaan tuottamien tietojen hyödyntämisen edellytyksenä on terveydenhuollon ammattilaisille toimivat tietojärjestelmät.

Potilaan tuottaman tiedon hyödyntäminen sekä hänen osallistumisensa hoitopäätökseen parantaa hoidon vaihtavuutta, koska osallistuva potilas

sitoutuu tutkitusti paremmin hoitoonsa. Yhdessä terveydenhuollon ammattilaisen kanssa tehty hoitopäätös vähentää potilaan todennäköisyyttä palata terveydenhuoltojärjestelmään samaan asiaan liittyen. Toisin sanoen jaettu päätöksenteko ja potilaan tuottaman tiedon hyödyntäminen vähentää järjestelmää kuormittavaa häiriökysyntää eli lisää terveydenhuollon rajallisten resurssien mielekästä kohdentamista.

Potilaan tuottama tieto onkeskeinen tekijä potilaan ja terveydenhuollon ammattilaisen välisessä jaetussa päätöksenteossa. Potilas tuottaa tietoa itsestään vastaanotolla ja sähköisessä asiointissa.

Potilaan tuottama tieto on tärkeä resurssi

Potilaan hoitoon liittyviä ja häneen tuottamia tietoja muodostuu vastaanotoilla ja erilaisissa hoitoon liittyvissä tutkimuksissa. Potilaan tuottama tieto yhdistää terveyden ja hyvinvoinnin kannalta merkitykselliset tiedot, kuten arvot ja näkemykset, hoitoon liittyvään päätöksentekoon ja hoidon vaikutavuuden seurantaan. Tyypillisesti tieto liittyy oireisiin ja aikaisempiin sairauksiin, mutta sisältää myös tietoa elintavoista, työolosuhteista,

perhetilanteesta sekä näkemyksistä ja arvoista. Tärkeitä ovat myös potilaan raportoimat hoidon tulokset ja kokemukset mm. lääkkeen vaikutuksista tai hoidon soveltuvuudesta elämäntilanteeseen.

Lue lisää aiheesta

**Potilaan tuottama tieto –
Terveystieteiden tutkimuskeskus
–politiikkasuosituksestamme.**

Potilaan tuottama tieto ja digitaaliset palvelut

Tutkimukset osoittavat, että potilaat ovat halukkaita tuottamaan terveystietensä liittyvää tietoa ja osallistumaan hoitoaan koskevaan päätöksentekoon. Merkittävä osa potilaista haluaa välittää hoitoonsa liittyvää tietoa digitaalisten palveluiden kautta. Ne edistävät tietojen keräämistä ja hyödyntämistä ajasta ja paikasta riippumatta. Digitaalisen palvelun kautta tallennetut tiedot ovat myös sujuvasti ja nopeasti terveydenhuollon ammattilaisten käytettävissä.

Potilaan tuottaman tiedon digitaalisissa väylissä ja tuotetun tiedon hyödyntämisessä on vielä paljon kehitettävää. Jotta terveydenhuollon digitaalisesta tavoiteltu hyöty toteutuisi, on digipalveluissa mahdollistettava potilaan tuottaman tiedon kerääminen hoitoprosessin eri vaiheissa. Sen välittäminen terveydenhuollon ammattilaisen käytettäväksi pitää olla sujuvaa.

Nykyiset terveydenhuollon tietojärjestelmät keskittyvät pääasiassa potilastietojen tallentamiseen sekä hallintointiin ja potilaan mahdollisuudet omien tietojensa jakamiseen terveydenhuollon ammattilaisen kanssa ovat usein vastaanottoaikaan rajoittuneita. Vastaanotollakin potilaan omien arvojen ja näkemysten esiin tuomiseen esteitä voi olla useita. Esimerkiksi vaikeus ymmärtää terveyteen liittyvää termistöä, jännittäminen, terveydenhuollon ammattilaisen vuorovaikutustyyli tai vaikkapa potilaan oletus siitä, että hänen näkemyksellään ei ole merkitystä, vaikuttavat tiedonkulkuun. Usein jokaisen omaan terveyteen liittyvän tiedon prosessointi vaatii aikaa ja siksi potilaan tuottaman tiedon kerääminen suunnitellusti hoitoprosessin eri vaiheissa ja monikanavaisesti, auttaa potilasta käsittelemään tilannetta ja tuomaan esille hänelle merkityksellisiä tietoja.

Sujuva käyttökokemus

Jotta potilas olisi terveydenhuoltojärjestelmän arvokas lisäresurssi, on tietojärjestelmien pystyttävä tuottamaan yhteenveto hoidon nykytilasta ja -historiasta hänen tuottamiensa tietojen ja potilastietojen perusteella terveydenhuollon ammattilaisen ja potilaan käyttöön. Potilaan kerran kirjaamien tietojen tulee olla myös käytettävissä hoidon eri vaiheissa ilman, että samoja tietoja tarvitsee kirjata useampaan kertaan esim. asiointiyksikön vaihtuessa. Lisäksi on varmistettava, ettei potilas kirjaa tietoja turhaan. Toisin sanoen, jos digitaalisessa järjestelmässä kerätään tietoja, mutta niitä ei hyödynnetä hoitoon liittyvässä päätöksenteossa tai hoidon seurannassa – potilas turhautuu. Niinpä tietojen hyödyntämisen edellytyksenä on terveydenhuollon ammattilaisille toimivat tietojärjestelmät, joissa potilaan tuottaman tiedon ja muiden tietolähteiden hyödyntäminen on huomioitu ja se on vaivatonta. Tämä on keskeinen asia, jota voidaan muuttaa huomioimalla potilaan tuottama tieto tulevaisuuden tietojärjestelmähankkeissa ja -päivityksissä.

Tämän politiikkasuosituksen on tuottanut PROSHADE-tutkimuskonsortio. Kehitämme taloudellisen ja vaikuttavuus-tiedon sekä potilaiden tuottaman tiedon käyttöä päätöksenteossa. Hanketta rahoittaa Suomen akatemian yhteydessä toimiva Strategisen tutkimuksen neuvosto (STN).

www.proshade.fi

**PRO
SHADE**

Tietoon pohjautuva
jaettu päätöksentekö
terveydenhuollossa

Julkaistu: 5/2024

Kirjoittajat: Virpi Jylhä ja Milla Rosenlund

Toimittaja: Jarkko Kumpulainen

Taitto & kuvitus: Noora Huppunen

Lisätietoa: Virpi Jylhä virpi.jylha@uef.fi

Milla Rosenlund
milla.rosenlund@uef.fi

DUODECIM

UNIVERSITY
OF OULU

